

Regn. No. 24248/73

ISSN 0376 - 415x

Indian Philosophical Quarterly

Vol., 44 No. 1-2

JANUARY - JUNE 2017

Published in December 2017

Indian Philosophical Quarterly welcomes papers in all areas of Philosophy, History of Philosophy and Philosophy of Indian Origin. It is interested in persistent, resolute inquiries into basic questions regardless of writer's affiliations.

Savitribai Phule Pune University

JOURNAL OF THE DEPARTMENT OF PHILOSOPHY,
SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY

Indian
Philosophical
Quarterly

Vol. XLIV Numbers 1-2	Contents	Jan-June 2017
LALIT SARASWAT	: Evolutionary Constraints on Cognitive and Epistemic Creative Processes	1
ARUP JYOTI SARMA	: Limits of Cognition and Our Rational Faith: Kantian Approach	21
HARUN RASHID	: Integrated Rational Person Approach to Critical Thinking	41
SANJIT CHAKRABORTY	: Critical Thinking: An Approach that Synthesizes Analytic Philosophy	67
WILLIAM SWEET	: Body and Embodiment	79
LEON MILLER	: Faith, Integrity, and Integral Being	103
C. D. SEBASTIAN	: Rule of the People, Welfare State and Well-being: An Insight from the <i>Mahāparinibbāna Sutta</i>	125
ALOK RANJAN KHATUA	: Dharmakīrti on Import of Words (Apoha) : An Exposition of the Buddhist Theory of Meaning	143
JOLLY THOMAS	: An Analysis of the Notions of Conceivability and Possibility	165
JAYASHREE DEKA	: Sosa's Solution for the Controversies between Coherentism and Foundationalism through the Concept "Virtue"	179
JITHIN MATHEW JOSE	: An alternate Epistemic Paradigm: Analyzing the reciprocity of Virtue Epistemology and Evolutionary Epistemology	193

Contents	Page No.
SUSHIT KUMAR SARKAR : God in the Religious Philosophy of Rabindranath, Vivekananda and Gandhi : A Comparative Study	217
SATYENDRA K. SRIVASTAVA : The Spiritualistic Humanism of Swami Vivekananda and The Existentialistic Humanism of Jean-Paul Sartre: A comparative Analysis.	235

परामर्श (हिन्दी)

पंजीकरण सं. ३९८८३/७९

ISSN 2320-4443

परामर्श (हिन्दी)

खण्ड ३१ अंक १-४
दिसंबर २०१० - नवंबर २०११
भारतीय सौर मार्गशीर्ष - कार्तिक शके १९३२-३३
प्रकाशन वर्ष - नवंबर, २०१७

दर्शनशास्त्र विभाग

सावित्रीबाई फुले पुणे विश्वविद्यालय
गणेशचिंज, पुणे-४११ ००७
महाराष्ट्र (भारत)

दर्शनशास्त्र विभाग

सावित्रीबाई फुले पुणे विश्वविद्यालय प्रकाशन

अनुक्रमणिका

क्र.	लेखक	लेख	पृ. संख्या
१.	डॉ. चन्द्र प्रकाश श्रीवास्तव	दर्शन, विज्ञान तथा संस्कृति : एक समग्र अनुशीलन	१
२.	शत्रुघ्न चतुर्वेदी	दार्शनिक चेतना की द्वन्द्वात्मक प्रकृति	९
३.	डॉ. सत्यदेव मिश्र	सांख्य का द्वैतवाद	२१
४.	डॉ. प्रियव्रत शुक्ल	वैदिक एवं आगमिक परम्परा में गुरुतत्त्व अथवा 'चेतन-शास्त्र' : स्वरूप एवं प्रयोजन	२९
५.	डॉ. अखिलेश्वर प्रसाद दुबे	अनुग्रह का स्वरूप	५१
६.	डॉ. नितिश दुबे एवम् डॉ. शरद मिश्रा	योग दर्शन के अनुसार आत्मतत्त्व का स्वरूप	५७
७.	डॉ. श्रीप्रकाश पाण्डेय	भारतीय आध्यात्मिकता एवं श्री अरविन्द	६७
८.	डॉ. सुरेन्द्र वर्मा	दयानंद और देकार्त	७७
९.	डॉ. संजय कुमार शुक्ल	काण्ट के विचार का समकालीन भारतीय दर्शन पर प्रभाव : अनुशीलन एवं परीक्षण	८३
१०.	अदिति श्रीवास्तव	सामाजिक परिप्रेक्ष्य में कर्म सिद्धान्त	९५
११.	डॉ. दुर्गादत्त पाण्डेय	श्री अरविन्द का समाज दर्शन	१०३
१२.	आचार्य शीलक राम	जे. कृष्णमूर्ति के दर्शन में ध्यान की अवधारणा	११३

क्र.	लेखक	लेख	पृ. संख्या
१३.	डॉ. प्रणिता सिन्हा और डॉ. गौतम सिन्हा	वर्तमान परिवेश में योग की भूमिका : एक तार्किक अन्वेषण	१२३
१४.	डॉ. वीना शर्मा	डब्ल्यू. डी. रॉस - 'कर्म का औचित्य'	१३१
१५.	डॉ. यामिनी सहाय	तथ्यात्मक कथनों से नैतिक निर्णयों के निगमन की समस्या : एक अनुशीलन - जी. हंटर, ए. सी. मैकिन्टायर और जे. आर. सर्ल के संबंध में	१३७
१६.	डॉ. हेमलता श्रीवास्तव	मूल्य एवं सत्यता के निकष	१५७
१७.	डॉ. रंजय प्रताप सिंह	धर्म एवं सामाजिक समरसता : भारतीय संस्कृति का आधार	१६५
१८.	डॉ. नागेन्द्र मिश्र	धर्म और विश्व-शांति	१७१
१९.	डॉ. विनय कुमार सिन्हा	धर्म-निरपेक्षतावाद	१८१
२०.	डॉ. अमिता पाण्डेय	परिस्थितिकीय संकट का दर्शनशास्त्र पर प्रभाव	१९३

परामर्श

रजि. नं. ३५६५३/७९

ISSN 2320-4478

तत्त्वज्ञान विभाग, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे प्रकाशन

परामर्श

तत्त्वज्ञान विभाग

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
गणेशखिंड, पुणे-४११ ००७
महाराष्ट्र (भारत)

महाराष्ट्र तत्त्वज्ञान परिषद,
२९ वे अधिवेशन, जळगाव

खंड ३५ अंक १-४
मे २०१३ - एप्रिल २०१४
भारतीय सौर भाद्रपद - चैत्र शके १९३५-३६
प्रकाशन - जातेवारी, २०१८

अनुक्रमणिका

अ. क्र.	लेखक	लेख	पृ. संख्या
१.	शंकर रामचंद्र तळघट्टी	तत्त्वज्ञान आणि जीवन : अध्वक्षीय भाषण	१
२.	देवानंद सोनार	श्रीमद्भगवद्गीतेतील विश्वरूपदर्शनयोग आणि ग्रामगीतेतील आत्मानुभव : एक तुलनात्मक अध्ययन	१७
३.	संगीता पांडे	उपनिषदातील धर्म संकल्पनेचा अन्वयार्थ	२५
४.	स्वीटी प्रकाश खांडरे	ईशावास्योपनिषदातील जीवनदृष्टी	३१
५.	द्वारकाधीश दिगंबर जोशी	भगवान आद्य शंकराचार्यांचे अद्वैत वेदान्त दर्शन : एक दृष्टिक्षेप	३५
६.	वेदप्रकाश डोणगावकर	अद्वैत आणि माध्यमिक - साम्य आणि भेद	४३
७.	द. धों. बंदिष्टे	आद्य शंकराचार्यांच्या अद्वैत वेदान्ताच्या विरुद्ध काही तर्क	४७
८.	भावना चौधरी	चित्तवृत्तीचा निरोध	५१
९.	अनीता सुधीर बोथरा	सोमदेवकृत लौकिक आणि पारलौकिक गृहस्थधर्म	५७
१०.	कौमुदी बलदोटा	लोकायत - मत व्यक्त करण्याच्या शैलीतील विभिन्नता	७५
११.	दीपक शिरुडे	चरकसंहितेतील आचार-रसायन : एक चिंतन	९५
१२.	सचिन राजपूत	नाथ संप्रदायाचे सामाजिक योगदान	१०१
१३.	प्रभाकर कीर्तनकार	संत तुकाराम महाराजांच्या तत्त्वज्ञानातील स्त्री-दर्शन	१११
१४.	धनराज धनगर	वारकरी संप्रदायाचा मानवतावादी दृष्टिकोनातून अन्वयार्थ	११७

अ.क्र.	लेखक	लेख	पृ. संख्या
१५.	विद्या मिलिंद गारखेडकर	सद्गुण नीतिमीमांसेच्या अनुषंगाने श्री. शं.बा. दांडेकर यांचे नीतिशास्त्र-विषयक विचार : एक तात्त्विक अभ्यास	१२९
१६.	योगिता श्रीधर काळे	भर्तृहरी यांच्या नीतिशतकाचे तात्त्विक विवेचन	१३५
१७.	एन. एच. फाफाळे	स्त्रीवादी नीतिशास्त्र : कॅरोल गिलिगन यांचे नैतिक चिंतन	१४१
१८.	तनुजा येलाले	काशीबाई कानिटकरांची 'स्त्री-राज्या'ची संकल्पना : एक अभ्यास	१४९
१९.	धनराज सुभाष हाडुळे	सम्राट अशोकाच्या धर्माचे स्वरूप	१५५
२०.	मिलिंद केशव नरवाडे	जैन धर्मातील अहिंसा	१५९
२१.	दीप्ती गंगावणे	आधुनिकोत्तर विचारसरणी आणि ज्ञानशास्त्र	१६९
२२.	किसन पाटील	आधुनिकतेवरील प्रतिक्रिया : उत्तर आधुनिकतावाद	१७७
२३.	हेमलता मोरे	नैगमानिक युक्तिवादाचे समर्थन करणे योग्य आहे का?	१८५
२४.	लता छत्रे	गौतम बुद्धाच्या राजकीय तत्त्वज्ञानाच्या संदर्भात अहिंसा	१८९